

Besluit

Inkomstenbesluit TenneT 2024

Ons kenmerk : ACM/UIT/608548
Zaaknummer : ACM/23/183183
Datum : 24 november 2023

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 42e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Hof-uitspraak	3
1.2. Vernietiging van het methodebesluit door het College van Beroep voor het bedrijfsleven	3
2. Achtergrond en systematiek	4
2.1. Achtergrond	4
2.2. Systematiek	4
3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit	5
4. Totstandkoming en beoordeling van de toegestane inkomsten	5
4.1. Totale inkomsten exclusief correcties	6
4.1.1. Toepassing van de wettelijke formule	6
4.1.2. Toevoegingen	6
4.1.3. Conclusie	8
4.2. Correcties	8
4.2.1. Correcties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid	9
4.2.2. Conclusie	12
4.3. Totale inkomsten inclusief correcties	12
5. Dictum	14
Bijlage 1 – Rekenmodule inkomstenbesluit TenneT 2024	15
Bijlage 2 – Relevante wettelijke bepalingen	15
Bijlage 3 – Formulebijlage RCR-investeringen	16
Bijlage 4 – WACC model met nagecalculeerde rentes	21

1. Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de toegestane inkomsten vast van TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) als netbeheerder van het net op zee met ingang van 1 januari 2024 voor het uitvoeren van haar wettelijke taken (hierna: toegestane inkomsten). De ACM is hiertoe bevoegd op grond van artikel 42e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet).
2. In dit besluit gaat de ACM eerst in op de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie die van belang is voor dit inkomstenbesluit (paragraaf 1.1). Daarna gaat de ACM in op de vernietiging van het methodebesluit Netbeheerder van het Net op Zee 2022-2026 door het College van Beroep voor het bedrijfsleven (paragraaf 1.2). Vervolgens licht de ACM in dit besluit de achtergrond en systematiek van de regulering toe (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3), en de totstandkoming en beoordeling van de toegestane inkomsten (hoofdstuk 4). Daarna stelt de ACM de toegestane inkomsten vast in het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast vier bijlagen. Bijlage 1 bevat de rekenmodule voor het jaar 2024. Dit is een Excelbestand dat de ACM publiceert op www.acm.nl. Bijlage 2 bevat de relevante wettelijke bepalingen. Bijlage 3 bevat een uitwerking van de formules die de ACM gebruikt bij het berekenen van de vergoeding voor de geschatte (vermogens)kosten voor de RCR-investeringen en de correcties op basis van de gerealiseerde efficiënte kosten.¹ Bijlage 4 bevat het WACC model. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

1.1. Hof-uitspraak

3. In de inkomstenbesluiten 2022 en 2023 heeft de ACM gewezen op de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ EU) van 2 september 2021² over de onafhankelijkheid die een nationale regulerende instantie (NRI), zoals de ACM, op basis van de Europese Elektriciteits- en Gasrichtlijnen moet hebben bij de vaststelling van de aansluit- en transporttarieven. Uit deze uitspraak volgt dat de wetgever niet mag voorschrijven hoe een NRI invulling geeft aan deze bevoegdheid. Dit is aan de NRI zelf.³ De ACM is bij de vaststelling van de inkomsten in het inkomstenbesluit 2022 en 2023 inhoudelijk niet afgeweken van de bestaande regelgeving en de reguleringsmethode die zij eerder heeft ontwikkeld en vastgelegd in het methodebesluit Netbeheerder van het Net op Zee 2022-2026⁴ (hierna: methodebesluit). Ook voor dit inkomstenbesluit voor 2024 ziet zij daartoe op dit moment geen aanleiding.

1.2. Vernietiging van het methodebesluit door het College van Beroep voor het bedrijfsleven

4. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) heeft op 4 juli 2023 het methodebesluit vernietigd en daarbij bepaald dat de ACM een nieuw methodebesluit moet nemen met inachtneming van de uitspraak van het CBb. Het CBb heeft hiervoor een termijn gesteld van zes maanden.⁵ Deze termijn is ten tijde van het nemen van dit inkomstenbesluit nog niet geëindigd en de ACM heeft nog geen nieuw methodebesluit genomen. Daarom stelt de ACM de toegestane inkomsten voor TenneT vooralsnog vast op basis van het vernietigde methodebesluit en de op basis daarvan vastgestelde doelmatigheidskorting. Na het nemen van het herstelbesluit zal de ACM voor de jaren 2022, 2023 en 2024 het verschil tussen de inkomsten op basis van het herstelbesluit en de inkomsten op basis van het vernietigde methodebesluit berekenen. De ACM calculeert deze inkomstenverschillen in principe

¹ Deze berekeningen bevatten bedrijfsgevoelige informatie en publiceert de ACM daarom niet. Het totaal aan geschatte (vermogens)kosten en correcties voor de RCR-investeringen is wel terug te vinden in de rekenmodule die de ACM als bijlage 1 bij dit besluit publiceert.

² HvJ EU 2 september 2021, [ECLI:EU:C:2021:662](https://eur-lex.europa.eu/eli/conspec/2021/662).

³ Zie hierover ook: [Uitspraak Europees hof heeft gevolgen voor de energietaken van de ACM | ACM.nl](#).

⁴ Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/556554.

⁵ CBb 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:318.

zo veel mogelijk in één keer in het eerstvolgende inkomstenbesluit (in dit geval 2025) na, op grond van artikel 42e, vijfde lid, van de E-wet.

2. Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

5. Elektriciteit wordt getransporteerd via elektriciteitsnetten. De netbeheerder voert ten aanzien van het door hem beheerde net wettelijke taken uit. Voor TenneT als netbeheerder van het net op zee⁶ gaat het om de taken zoals neergelegd in artikel 16, eerste lid, a tot en met l en q, in samenhang gezien met artikel 16, zestiende lid, van de E-wet. De netbeheerder van het net op zee voert zijn taken uit in overeenstemming met het ontwikkelkader⁷ als bedoeld in artikel 16e, eerste lid, van de E-wet. Voor deze taken heeft TenneT een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, stelt de ACM de toegestane inkomsten vast van TenneT als netbeheerder van het net op zee voor de uitvoering van de wettelijke taken. Met dit besluit stelt de ACM de toegestane inkomsten vast voor TenneT voor het jaar 2024.

2.2 Systematiek

6. De toegestane inkomsten komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor TenneT als netbeheerder van het net op zee vast in een methodebesluit. Met de methode van regulering voor TenneT beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van de taken van TenneT te bevorderen. De ACM heeft op 16 september 2021 de methode voor de reguleringsperiode 2022-2026 vastgelegd in het methodebesluit. Dit methodebesluit is van toepassing op dit inkomstenbesluit.⁸
7. Op basis van het methodebesluit stelt de ACM de begininkomsten en de x-factor vast. Voor de netbeheerder van het net op zee is de x-factor voor de reguleringsperiode 2022-2026 vastgesteld in het X-factorbesluit Netbeheerder van het Net op Zee 2022-2026 (hierna: x-factorbesluit).⁹
8. Om de toegestane inkomsten vast te stellen, berekent de ACM eerst de totale inkomsten op basis van de formule uit artikel 42d, eerste lid, onderdeel a, van de E-wet (hierna: de wettelijke formule). Hierbij maakt de ACM gebruik van de begininkomsten en de x-factor zoals vastgesteld in het x-factorbesluit. Bij de totale inkomsten op basis van de wettelijke formule telt de ACM vervolgens de eventuele toevoegingen, als bedoeld in artikel 42d, eerste lid, onderdelen b tot en met e, van de E-wet (hierna: de toevoegingen) op. Ten slotte berekent de ACM de correcties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid om de inkomsten te corrigeren als bedoeld in artikel 42e, tweede lid, van de E-wet, en correcties op grond van specifieke wettelijke bevoegdheden (hierna: de correcties).
9. De totale inkomsten op basis van de wettelijke formule, de toevoegingen en de correcties vormen gezamenlijk de toegestane inkomsten die de netbeheerder van het net op zee mag ontvangen. De

⁶ Artikel 15a, eerste lid, van de E-wet definieert het net op zee: Het net op zee omvat de netten die bestemd zijn voor het transport van elektriciteit en die één of meer windparken op zee verbinden met het landelijk hoogspanningsnet met uitzondering van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit die één of meer windparken op zee verbinden met het landelijk hoogspanningsnet en waarvoor voor 1 januari 2016 een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken of op grond van artikel 6.5 van de Waterwet is verleend.

⁷ De ministerraad heeft op 10 juni 2022 het geactualiseerde ontwikkelkader windenergie op zee vastgesteld. Hierdoor is de taak van de netbeheerder van het net op zee uitgebreid met het aansluiten van acht nieuwe windenergiegebieden die onder fase II van het net op zee vallen. Dit zijn de kavels van de gebieden IJmuiden Ver (noord), Nederwiek en Doordewind, en kavel VIII van het gebied Hollandse Kust (west).

⁸ Op 4 juli 2023 heeft het CBb deze methodebesluiten vernietigd en daarbij bepaald dat de ACM herstel-methodebesluiten moet nemen met inachtneming van de uitspraak van het CBb. De ACM stelt de inkomsten 2024 echter nog vast op basis van de vernietigde methodebesluiten. Zie randnummer 4 voor een nadere toelichting hierbij.

⁹ Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/561190.

netbeheerder is verplicht om een voorstel voor de toegestane inkomsten in te dienen. De ACM beoordeelt dit voorstel en stelt vervolgens de toegestane inkomsten vast.

10. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 4 van het methodebesluit.

3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

11. Op grond van artikel 42d, eerste lid, van de E-wet dient de netbeheerder van het net op zee vóór 1 oktober een voorstel voor de toegestane inkomsten aan de ACM te sturen.
12. Een deel van de gegevens die ACM gebruikt voor het berekenen van de toegestane inkomsten van TenneT komen uit de reguleringsdata die TenneT jaarlijks aan de ACM verstrekt. De ACM heeft de reguleringsdata van het jaar 2022 ontvangen op 29 juni 2023. Voor het vaststellen van dit besluit is de ACM onder andere van deze gegevens uitgegaan.
13. De ACM heeft op 28 augustus 2023 de definitieve rekenmodules inclusief invulinstructies aan TenneT gestuurd. De rekenmodules zijn Excelbestanden waarin de toegestane inkomsten worden berekend. De ACM heeft TenneT verzocht de rekenmodule in te vullen volgens de invulinstructie.
14. Op 29 september 2023 heeft de ACM het inkomstenvoorstel, voorzien van een toelichting, voor het jaar 2024 van TenneT ontvangen. De ACM heeft het inkomstenvoorstel op 6 oktober 2023 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.
15. De ACM heeft belanghebbenden van 6 oktober 2023 tot en met 20 oktober 2023 in de gelegenheid gesteld een reactie te geven, ten behoeve van de vaststelling van de toegestane inkomsten. De ACM heeft geen reacties ontvangen op het voorstel van TenneT.
16. De ACM heeft op 13 oktober 2023 vragen gesteld aan TenneT naar aanleiding van haar inkomstenvoorstel. Op 27 oktober 2023 heeft de ACM antwoorden ontvangen op deze vragen.

4. Totstandkoming en beoordeling van de toegestane inkomsten

17. De toegestane inkomsten voor TenneT komen tot stand in drie stappen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de berekening van de totale inkomsten voor fase I en fase II van het net op zee.¹⁰ De ACM maakt dit onderscheid omdat alleen de inkomsten van fase I via een subsidie worden gedekt. De inkomsten van fase II worden in rekening gebracht bij de landelijke netbeheerder.¹¹
18. De eerste stap is de berekening van de totale inkomsten op basis van de wettelijke formule en eventuele toevoegingen als bedoeld in artikel 42d, eerste lid, onderdelen b tot en met e, van de E-wet (hierna: totale inkomsten exclusief correcties) (paragraaf 4.1). Stap twee is de berekening van de hoogte van de correcties (paragraaf 4.2). Met de derde stap berekent de ACM de totale inkomsten inclusief correcties door de uitkomsten van stap 1 en 2 op te tellen (paragraaf 4.3).
19. Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de toegestane inkomsten is te vinden in bijlage 1 bij dit besluit. Deze bijlage is gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl).

¹⁰ De netaansluitingen van de kavels van de windenergiegebieden Borssele, Hollandse Kust (zuid) en Hollandse Kust (noord) behoren tot fase I. Alle overige netaansluitingen behoren tot fase II.

¹¹ Zoals voorgesteld door TenneT worden deze kosten, op grond van artikel 42a, derde lid, van de E-wet in rekening gebracht bij de landelijk netbeheerder. Dit wordt verder uitgewerkt in het Tarievenbesluit TenneT 2024, zaaknummer ACM/23/183182.

4.1 Totale inkomsten exclusief correcties

20. De totale inkomsten exclusief correcties die TenneT in het jaar 2024 mag ontvangen zijn het startpunt voor de berekening van de toegestane inkomsten. Deze inkomsten exclusief correcties bestaan uit:
1. de toepassing van de wettelijke formule;
 2. de geschatte vermogenskosten voor nog niet in gebruik genomen RCR-investeringen;
 3. de geschatte kosten voor RCR-investeringen die in gebruik worden of zijn genomen;
 4. de toevoeging voor de actualisaties van de geschatte kapitaalkosten voor de *Asset Retirement Obligations* (hierna: ARO's).

4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule

21. De wettelijke formule in artikel 42d van de E-wet luidt als volgt:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t de totale inkomsten in het jaar t;

TI_{t-1} de totale inkomsten in het jaar voorafgaande aan het jaar t;

cpi de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering.

22. De ACM berekent de totale inkomsten voor 2024 op basis van de inkomsten in het voorafgaande jaar, de x-factor en de consumentenprijsindex (hierna CPI). In het inkomstenbesluit 2023 heeft de ACM vastgesteld dat uit de toepassing van de wettelijke formule volgde dat de inkomsten op basis van de wettelijke formule 155.557.398 euro bedroegen voor het jaar 2023. Dit is de TI_{t-1} zoals bedoeld in randnummer 21.
23. De ACM baseert zich op gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de CPI. De hoogte van de relatieve wijziging van de CPI voor het jaar 2024 bedraagt 3,0%.¹² Dit is de cpi zoals bedoeld in randnummer 21.
24. De ACM heeft de x-factor voor de periode 2022-2026 vastgesteld in het x-factorbesluit. De x-factor voor TenneT is vastgesteld op 1,20% per jaar.¹³ Dit is de x zoals bedoeld in randnummer 21.
25. Uit de toepassing van de wettelijke formule volgt daarmee dat de totale inkomsten op basis van de wettelijke formule 158.357.431 euro bedragen voor het jaar 2024. Dit bedrag bestaat uit totale inkomsten van 145.427.322 euro voor fase I en totale inkomsten van 12.930.109 euro voor fase II.

4.1.2 Toevoegingen

4.1.2.1 Geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen in aanbouw

26. Op grond van artikel 42d, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet neemt TenneT in haar voorstel de geschatte vermogenskosten in acht die zij zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen

¹² CBS, tabel "Jaarmutatie consumentenprijsindex; vanaf 1963", jaarmutatie CPI 2024 augustus. Beschikbaar via: [Jaarmutatie consumentenprijsindex; vanaf 1963 \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/ij/012014n01).

¹³ Besluit met kenmerk: ACM/UIT/561190.

investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is (hierna: RCR-investeringen).

27. TenneT heeft in het inkomstenvoorstel de geschatte activawaarden van RCR-investeringen in aanbouw in 2024 opgegeven en toegelicht. Op basis van deze gegevens en de nominale *Weighted Average Cost of Capital* (hierna: WACC) voor nieuw vermogen berekent de ACM de geschatte vermogenskosten in 2024 voor RCR-investeringen in aanbouw.¹⁴
28. De ACM voegt de geschatte vermogenskosten in 2024 voor RCR-investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen toe aan de totale inkomsten. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2024 van 120.442.105 euro voor fase II. Voor fase I zijn er geen RCR-investeringen die in 2024 nog niet in gebruik zijn genomen.

4.1.2.2 Geschatte kosten voor RCR-investeringen in gebruik

29. Op grond van artikel 42d, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet neemt TenneT in haar voorstel de geschatte kosten in acht die zij zal maken voor RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen. Deze geschatte kosten bestaan uit kapitaalkosten en operationele kosten.
30. De ACM berekent de geschatte kosten op basis van de gestandaardiseerde activawaarde (hierna: GAW) van de RCR-activa, de afschrijvingen, de indexatiefactor en de reëel-plus WACC voor nieuw vermogen,¹⁵ de algemene operationele kosten en de inkoopkosten voor energie en vermogen.¹⁶ TenneT heeft in het inkomstenvoorstel de verwachte activawaarden, de verwachte afschrijvingen en verwachte inkoopkosten voor energie en vermogen ingevuld. De ACM schat de algemene operationele kosten op basis van absolute getallen uit het onderzoek van DNV naar een schattingsmethode voor de incrementele operationele kosten die ontstaan na ingebruikname van een nieuwe verbinding van het net op zee.¹⁷
31. De ACM voegt de geschatte kosten in 2024 voor RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen toe aan de totale inkomsten. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2024 van 115.881.390 euro voor fase I en een toevoeging van 32.121.612 euro voor fase II.

4.1.2.3 Geschatte kapitaalkosten vanaf 2022 voor de actualisaties van de ARO's voor Borssele Alpha en Beta

32. Voor de RCR-investeringen Borssele Alpha en Beta heeft TenneT bij ingebruikname een voorziening gevormd voor kosten die volgen uit de toekomstige opruimverplichting (de ARO). De ACM verdeelt de kosten gerelateerd aan deze opruimverplichting over de levensduur van deze investeringen, zodat de kosten op een eerlijke manier verdeeld worden over de verschillende generaties netgebruikers. Deze kosten bestaan uitsluitend uit kapitaalkosten.¹⁸
33. Omdat het om een toekomstige opruimverplichting aan het eind van de levensduur van Borssele Alpha en Beta gaat, is de hoogte van deze kosten nog onzeker. TenneT baseert de omvang van de getroffen voorziening daarom op basis van een schatting van de contante waarde van de ARO's. De contante waarde is onder andere afhankelijk van de geschatte ontmantelingsuitgaven, de disconteringsvoet en (verwachtingen over) de inflatie.

¹⁴ Zie stap 1 in bijlage 3 bij dit besluit.

¹⁵ De ACM heeft in het methodebesluit Netbeheerder van het Net op Zee 2022-2026 bepaald dat zij in deze reguleringsperiode niet de volledige maar de helft van de inflatie uit de WACC zal halen en in de GAW zal opnemen. Hierdoor wordt een deel van de inflatievergoeding die vermogensverschaffers eisen direct vergoed. Hierdoor hebben netbeheerders meer financieringsruimte en meer ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen.

¹⁶ Zie stap 3 in bijlage 3 bij dit besluit.

¹⁷ DNV GL, Study on an estimation method for the additional efficient operating expenditure of the Dutch TSO's offshore grid, 23 juli 2021. Zie paragraaf 9.2.1 van het methodebesluit.

¹⁸ Zie stap 6 in bijlage 3 bij dit besluit.

34. De ACM baseert de vergoeding die TenneT via de toegestane inkomsten ontvangt voor de geschatte kosten voor de ARO's voor Borssele Alpha en Beta op de meest actuele schatting van de contante waarde van de ARO's. De kosten die volgen uit deze ARO's worden vanaf 2022 in principe vergoed via de totale inkomsten op basis van de wettelijke formule.¹⁹ Deze vergoeding is gebaseerd op de verwachte contante waarde van de ARO's voor Borssele Alpha en Beta zoals door TenneT gerapporteerd in de reguleringsdata tot en met 2020. De ACM biedt TenneT de ruimte deze schattingen jaarlijks in de reguleringsdata te actualiseren.²⁰ De ACM heeft de verandering van de geschatte kosten voor de jaren 2022 tot en met 2024 als gevolg van de actualisaties die TenneT in de reguleringsdata 2021 en 2022 opgegeven heeft berekend. Het verschil in geschatte kosten voegt de ACM op basis van artikel 42d, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet toe aan de totale inkomsten. Hierbij houdt de ACM rekening met al vergoede kosten in eerdere inkomstenbesluiten. Dit resulteert voor het jaar 2024 in een vermindering van 6.195.929 euro voor fase I.

4.1.3 Conclusie

35. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een bedrag van 255.112.783 euro aan totale inkomsten exclusief correcties voor TenneT voor het jaar 2024 voor fase I en een bedrag van 165.493.826 euro aan totale inkomsten exclusief correcties voor TenneT voor het jaar 2024 voor fase II. De ACM stelt vast dat dit bedrag overeenkomt met het inkomstenvoorstel van TenneT. De ACM oordeelt dat alle in bovenstaande randnummers beschreven toevoegingen in lijn zijn met de bepalingen uit het methodebesluit en de relevante wet- en regelgeving.

4.2 Correcties

36. De ACM kan de inkomsten corrigeren. Dit kan de ACM doen op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid van artikel 42e, tweede lid, van de E-wet, of op grond van specifieke wettelijke bevoegdheden. In deze paragraaf berekent de ACM de hoogte van de correcties in 2024. In de volgende paragraaf telt de ACM deze correcties op bij de totale inkomsten exclusief correcties.
37. Als de ACM inkomsten in het jaar t corrigeert voor kosten of opbrengsten uit eerder jaren, dan houdt de ACM daarbij rekening met de financieringslasten of -baten als gevolg van dit tijdsverschil door middel van toepassing van een heffingsrente. Vanaf het inkomstenbesluit 2022 hanteert de ACM de wettelijke rente voor niet-handelstransacties²¹ (hierna: wettelijke rente) als heffingsrente.
38. Het uitgangspunt bij het toepassen van de wettelijke rente is dat over het totale bedrag rente wordt berekend vanaf 1 juli van het jaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft tot 1 juli 2024. Bij het vaststellen van het inkomstenbesluit 2024 is de wettelijke rente voor het eerste half jaar van 2024 nog niet bekend. De ACM maakt daarom een schatting van deze wettelijke rente. In voorgaande inkomstenbesluiten heeft de ACM de laatst bekende waarde van de wettelijke rente als schatting gehanteerd. Vanwege de toegenomen volatiliteit van de wettelijke rente schat de ACM deze parameter vanaf de inkomsten 2024 op een andere manier.²²
39. Voor de alternatieve schattingsmethode volgt de ACM de berekeningswijze die de Minister voor Rechtsbescherming aanhoudt bij vaststelling van de wettelijke rente.²³ Deze berekeningswijze gaat voor de wettelijke rente in het eerste half jaar van jaar t uit van de basisherfinancieringsrente van de ECB (hierna: ECB rente) geldend eind oktober in jaar t-1. Deze rentevoet wordt vermeerderd met 2,25 procentpunt en afgerond naar hele procenten om tot de wettelijke rente te komen. De stand van

¹⁹ Deze maken namelijk onderdeel uit van de GAW, op basis waarvan TenneT een kapitaalkostenvergoeding ontvangt.

²⁰ Zie: Regulatorische Accountingregels 2022 (RAR), kenmerk ACM/DE/TT/RD2021, randnummer 75, Ad. c.

²¹ Hierbij doelt de ACM op de wettelijke rente, bedoeld in artikel 119 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

²² Van januari 2015 tot en met december 2022 stond de wettelijke rente op 2%. In 2023 was de wettelijke rente volatieler. In het eerste half jaar van 2023 staat de wettelijke rente op 4%. In het tweede half jaar van 2023 staat de wettelijke rente op 6%.

²³ Zie ook de nota van toelichting bij het meest recente wijzigingsbesluit van de wettelijke rente. Besluit van 29 juni 2023, Stb. 2023, 235, gepubliceerd op 30 juni 2023.

de ECB rente eind oktober is 4,50%.²⁴ Op basis van de berekeningswijze van de wettelijke rente schat de ACM de wettelijke rente voor het eerste half jaar van 2024 op 7%.

4.2.1 Correcties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid

40. De ACM past voor dit inkomstenbesluit de volgende correcties toe op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid:
1. Correctie vermogenskosten door de herrekenende WACC 2022 (fase I en fase II);
 2. Correctie vermogenskosten RCR-investeringen in aanbouw 2022 (fase I en fase II);
 3. Correctie toevoeging totale kosten RCR-investeringen in gebruik door de herrekenende WACC 2022 (fase I);
 4. Correctie efficiënte (vermogens)kosten Borssele Alpha en Beta 2016 t/m 2021 (fase I);
 5. Correctie kapitaalkosten ARO's Borssele Alpha en Beta t/m 2021 (fase I);
 6. Correctie inkoopkosten netverliezen 2022 (fase I);
 7. Correctie investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar (fase I en fase II);
 8. Correctie efficiënte kosten gerealiseerde aflopinvesteringen wettelijke uitgezonderde investeringen (hierna: WUI's) (fase I).

4.2.1.1 Correctie vermogenskosten door de herrekenende WACC 2022 (fase I en fase II)

41. In het inkomstenbesluit 2024 verwerkt de ACM voor de eerste keer de nacalculatie van de risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen. Dit is een nacalculatie die de ACM heeft aangekondigd in het methodebesluit.²⁵ Op basis van de nagecalculeerde risicovrije rente en de nagecalculeerde rente voor de kostenvoet vreemd vermogen heeft de ACM opnieuw de WACC berekend (hierna: de herrekenende WACC).
42. De ACM gebruikt de WACC om de vermogenskosten te berekenen. In dit inkomstenbesluit verwerkt de ACM correcties van de vermogenskosten op basis van de herrekenende WACC 2022. De herrekenende WACC speelt een rol in meerdere correcties. Naast de correctie beschreven in deze paragraaf, is de herrekenende WACC 2022 ook verwerkt in de correcties in paragrafen 4.2.1.2 en 4.2.1.3.
43. Een cijfermatige uitwerking van de herberekening van de WACC op basis van de nagecalculeerde risicovrije rente en de nagecalculeerde rente voor de kostenvoet vreemd vermogen is te vinden in bijlage 4 bij dit besluit. Deze bijlage is gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl).
44. Voor de correctie van de vermogenskosten in 2022 die op basis van de GAW via de wettelijke formule tot vergoeding komen heeft de ACM voor het jaar 2022 het verschil tussen de vermogenskosten op basis van de reëel-plus WACC zoals vastgesteld in het methodebesluit²⁶ en de vermogenskosten op basis van de herrekenende reëel-plus WACC berekend. Bij de berekening van de vermogenskosten op basis van de herrekenende reëel-plus WACC heeft de ACM rekening gehouden met de correctie investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar (zie paragraaf 4.2.1.7) en de correctie efficiënte kosten gerealiseerde aflopinvesteringen WUI's (zie paragraaf 4.2.1.8). Deze correcties hebben namelijk allebei invloed op de totale omvang van de GAW in 2022, die als basis dient voor de berekening van de vermogenskosten.
45. Dit resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 9.510.090 euro die wordt opgeteld bij de toegestane inkomsten 2024 voor fase I en een correctie van 50.643 euro die wordt opgeteld bij de toegestane inkomsten 2024 voor fase II.

²⁴ Te vinden via: www.ecb.europa.eu

²⁵ Zie paragraaf 9.1.6 van het methodebesluit.

²⁶ Het gaat hierbij om zowel de reëel-plus WACC voor nieuw vermogen als voor de reëel-plus WACC voor bestaand vermogen.

4.2.1.2 Correctie vermogenskosten RCR-investeringen in aanbouw 2022 (fase I en fase II)

46. De ACM calculeert de vermogenskosten voor nog niet in gebruik genomen RCR-investeringen na. De ACM berekent hiervoor het verschil tussen de realisaties van deze vermogenskosten en de geschatte vermogenskosten van nog niet in gebruik genomen RCR-investeringen die in de toegestane inkomsten 2022 zijn verwerkt.²⁷
47. De geschatte vermogenskosten 2022 van nog niet in gebruik genomen RCR-investeringen zijn bepaald op basis van de geschatte activawaarden zoals opgenomen in het inkomstenvoorstel 2022 en de nominale WACC voor 2022 zoals vastgesteld in het methodebesluit. De gerealiseerde vermogenskosten 2022 zijn bepaald op basis van de gerealiseerde activawaarden van deze RCR-investeringen, zoals opgegeven in de reguleringsdata 2022 en de herrekenende nominale WACC voor 2022.
48. Dit verschil resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 7.203.196 euro die wordt opgeteld bij de toegestane inkomsten 2024 voor fase I en in een correctie van 7.577.990 euro die wordt opgeteld bij de toegestane inkomsten 2024 voor fase II.

4.2.1.3 Correctie toevoeging totale kosten RCR-investeringen in gebruik door de herrekenende WACC 2022 (fase I)

49. In het inkomstenbesluit 2022 heeft de ACM de geschatte totale kosten voor RCR-investeringen die in 2022 in gebruik zijn of worden genomen toegevoegd aan de toegestane inkomsten. Deze geschatte kosten heeft de ACM gebaseerd op de reëel-plus WACC voor 2022 zoals vastgesteld in het methodebesluit. De ACM heeft de reëel-plus WACC voor 2022 herrekenend op basis van de nagecalculeerde rentes. De ACM corrigeert de inkomsten 2024 voor het verschil tussen de schatting van de totale kosten op basis van de oorspronkelijke reëel-plus WACC en de schatting van de totale kosten op basis van de herrekenende reëel-plus WACC.²⁸
50. Dit verschil resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 13.996.495 euro die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2024 voor fase I. Voor fase II waren er in 2022 nog geen RCR-investeringen in gebruik genomen.
51. Bij de correctie van de gerealiseerde efficiënte kosten, die de ACM pas kan verwerken wanneer de gerealiseerde investeringsuitgaven bekend zijn en de doelmatigheid van de RCR-investeringen getoetst is, zal de ACM rekening houden met deze correctie op grond van de herrekenende WACC.

4.2.1.4 Correctie efficiënte (vermogens)kosten Borssele Alpha en Beta 2016 t/m 2021 (fase I)

52. In de inkomstenbesluiten van 2016 tot en met 2021 heeft de ACM de (vermogens)kosten voor de RCR-investering Borssele Alpha toegevoegd aan de toegestane inkomsten.
53. Op grond van artikel 42d, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet, neemt TenneT in haar inkomstenvoorstel de gemaakte kosten in acht voor investeringen zoals bedoeld in artikel 20d van de E-wet, voor zover de kosten doelmatig zijn. De ACM beoordeelt de doelmatigheid van deze kosten. De basis voor de doelmatigheidsbeoordeling is de beleidsregel ACM beoordeling doelmatige kosten van niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen (hierna: beleidsregel).²⁹
54. Op 23 augustus 2019 heeft TenneT Borssele Alpha in gebruik genomen. Op 28 juli 2020 heeft TenneT Borssele Beta in gebruik genomen. De ACM heeft een externe consultant, DNV, opdracht

²⁷ Zie stap 2 in bijlage 3 bij dit besluit.

²⁸ Zie stap 4 in bijlage 3 bij dit besluit.

²⁹ Beleidsregel ACM beoordeling doelmatige kosten van niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen (Stcrt. 2017, 62627).

gegeven een onderzoek naar de doelmatigheid van Borssele Alpha en Borssele Beta uit te voeren.³⁰ Op basis van het onderzoek van DNV heeft de ACM aanvankelijk vastgesteld dat Borssele Alpha 98% doelmatig is en dat Borssele Beta 98% doelmatig is. In haar beroep tegen het methodebesluit heeft TenneT aangevoerd dat zij het er niet mee eens is dat 2% van de kosten ondoelmatig is verklaard. Het CBB heeft TenneT op dit punt in het gelijk gesteld en de ACM opgedragen om als uitgangspunt te nemen dat Borssele Alpha en Borssele Beta elk 100% doelmatig zijn.³¹ De ACM neemt daarom als uitgangspunt dat Borssele Alpha en Borssele Beta elk 100% doelmatig zijn.

55. De ACM berekent het verschil tussen de geschatte (vermogens)kosten die TenneT op grond van artikel 42e, tweede lid, onderdeel e, van de E-wet voor de jaren 2016 tot en met 2021 via de toegestane inkomsten vergoed heeft gekregen en de gerealiseerde efficiënte (vermogenskosten) van de investering.³² Dit verschil resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 3.503.987 euro voor Borssele Alpha en in een correctie van 2.113.091 euro voor Borssele Beta die worden opgeteld bij de toegestane inkomsten 2024 voor fase I.

4.2.1.5 Correctie kapitaalkosten ARO's Borssele Alpha en Beta t/m 2021 (fase I)

56. In de nacalculatie efficiënte (vermogens)kosten Borssele Alpha en Beta (randnummers 52 t/m 55 van dit besluit) zijn de geschatte kapitaalkosten die volgen uit de ARO niet meegenomen. De ACM heeft de kapitaalkosten vanaf het jaar van ingebruikname tot en met 2021 als gevolg van de ARO daarom alsnog berekend.³³ Deze kapitaalkosten voegt de ACM op grond van artikel 42e, tweede lid, onderdeel e, van de E-wet aan de toegestane inkomsten toe. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2024 van 18.681.963 euro voor fase I.

4.2.1.6 Correctie inkoopkosten netverliezen 2022 (fase I)

57. De ACM calculeert het verschil tussen de gerealiseerde inkoopkosten voor de netverliezen en de geschatte inkoopkosten voor de netverliezen voor het net op zee volledig na.³⁴
58. In 2022 zijn de energieprijzen tot een uitzonderlijk hoog niveau gestegen. Deze stijging werkt door in de kosten die TenneT moet maken voor de inkoop van netverliezen. De nacalculatie van de inkoopkosten voor de netverliezen resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 17.328.663 euro die wordt opgeteld bij de toegestane inkomsten voor fase I.

4.2.1.7 Correctie investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar (fase I en fase II)

59. De totale inkomsten op basis van de wettelijke formule zijn mede gebaseerd op een schatting van nieuwe investeringen in de periode 2021-2026 (hierna: bijgeschatte investeringen). Bij deze schatting maakt de ACM onderscheid tussen twee categorieën investeringen, namelijk investeringen met een afschrijvingstermijn tot en met tien jaar en investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar. De ACM corrigeert de geschatte kosten van de bijgeschatte investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar achteraf op basis van nacalculaties.³⁵
60. De ACM heeft als onderdeel van de reguleringsdata 2021 en 2022 de gerealiseerde investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar in 2021 en 2022 van TenneT ontvangen. De ACM heeft voor de jaren 2022 tot en met 2024 het verschil tussen de kosten op basis van de gerealiseerde investeringen in deze jaren en de kosten op basis van de bijgeschatte investeringen berekend. Bij het berekenen van de correctie in het jaar 2024 heeft de ACM rekening gehouden met

³⁰ DNV GL, Doelmatigheidsbeoordeling op de niet-reguliere uitbreidingsinvestering van TenneT Borssele grid, 24-3-2021. Zie paragraaf 8.3.1 van het methodebesluit.

³¹ CBB 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:318.

³² Zie stap 5 in bijlage 3 bij dit besluit.

³³ De kapitaalkosten zijn gebaseerd op de meeste actuele inschatting van de omvang van de ARO gedurende het jaar waar deze op zijn. Dat wil zeggen dat de kapitaalkosten in jaar t gebaseerd zijn op de initiële waarde + eventuele mutaties t/m jaar t.

³⁴ Zie paragraaf 9.1.5 van het methodebesluit.

³⁵ Zie paragraaf 9.1.3 van het methodebesluit.

de al verwerkte correcties als gevolg van de nacalculatie van de investeringen met een afschrijvingstermijn langer dan tien jaar in eerdere inkomstenbesluiten.

61. Dit resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 83.531 euro die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2024 voor fase I en een correctie van 167.278 euro die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2024 voor fase II.

4.2.1.8 Correctie efficiënte kosten gerealiseerde afloopinvesteringen WUI's 2022 (fase I)

62. De vergoeding voor de totale kosten van WUI's die uiterlijk 2020 in gebruik zijn genomen gaat vanaf de reguleringsperiode 2022-2026 niet via de toevoeging totale kosten RCR-investeringen en de eventuele correctie efficiënte kosten RCR-investeringen, maar via de toegestane inkomsten op basis van de wettelijke formule. Borssele Alpha en Beta zijn de enige WUI's in de GAW. Voor deze WUI's heeft TenneT in de reguleringsdata 2022 de gerealiseerde afloopinvesteringen gerapporteerd.
63. Op grond van artikel 42e, tweede lid, onderdeel e, van de E-wet berekent de ACM het verschil tussen de kosten berekend op basis van de geschatte afloopinvesteringen van deze WUI's en de efficiënte kosten berekend op basis van de gerealiseerde afloopinvesteringen van deze WUI's in de jaren 2022 tot en met 2024.
64. De ACM corrigeert de totale inkomsten 2024 voor het nog niet verrekende verschil. Dit resulteert, na toepassing van de wettelijke rente, in een correctie van 248.838 euro die in mindering wordt gebracht op de toegestane inkomsten 2024 voor fase I.

4.2.2 Conclusie

65. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een totaal aan correcties voor het jaar 2024 van 72.172.176 voor fase I en een totaal aan correcties voor het jaar 2024 van 7.795.911 euro voor fase II. De ACM stelt vast dat deze bedragen overeen komen met het inkomstenvoorstel van TenneT. De ACM oordeelt dat alle in bovenstaande randnummers beschreven tariefcorrecties in lijn zijn met de bepalingen uit het methodebesluit en de relevante wet- en regelgeving.

4.3 Totale inkomsten inclusief correcties

66. In paragraaf 4.1.3 is uitgewerkt dat de totale inkomsten exclusief correcties 255.112.783 euro voor fase I en 165.493.826 euro voor fase II bedragen in het jaar 2024. In paragraaf 4.2.2 is vastgesteld dat de correcties 72.172.176 euro voor fase I en 7.795.911 euro voor fase II bedragen in het jaar 2024. Opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief correcties, ofwel de toegestane inkomsten. De toegestane inkomsten komen hiermee uit op 327.284.959 euro voor fase I en 173.289.737 euro voor fase II. Deze bedragen komen overeen met het inkomstenvoorstel van TenneT. De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de inkomsten en correcties. In bijlage 1 wordt de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Tabel 1. Berekening totale inkomsten 2024 (eenheid euro, prijspeil 2024)

Stap 1: Totale inkomsten exclusief correcties	Fase I	Fase II
Totale inkomsten op basis van de wettelijke formule	145.427.322	12.930.109
Geschatte vermogenskosten RCR-investeringen in aanbouw		120.442.105
Geschatte kosten RCR-investeringen in gebruik	115.881.390	
Geschatte kapitaalkosten vanaf 2022 actualisaties ARO's Borssele	-6.195.929	
Totale inkomsten exclusief correcties	255.112.783	165.493.826

Stap 2: Correcties	Fase I	Fase II
Correctie vermogenskosten door de herrekende WACC 2022	9.510.090	50.643
Correctie vermogenskosten RCR-investeringen in aanbouw 2022	7.203.196	7.577.990
Correctie toevoeging totale kosten RCR-investeringen in gebruik door herrekende WACC 2022	13.996.495	
Correctie efficiënte (vermogens)kosten Borssele Alpha 2016 t/m 2021	3.503.984	
Correctie efficiënte (vermogens)kosten Borssele Beta 2016 t/m 2021	2.113.091	
Correctie kapitaalkosten t/m 2021 ARO's Borssele Alpha en Beta	18.681.963	
Correctie inkoopkosten netverliezen 2022	17.328.663	
Correctie investeringen met afschrijvingstermijn langer dan tien jaar	83.531	167.278
Correctie efficiënte kosten gerealiseerde afloopinvesteringen WUI's	-248.838	
Totaal correcties	72.172.176	7.795.911
Stap 3: Totale inkomsten	Fase I	Fase II
Totale inkomsten 2024	327.284.959	173.289.737

5. Dictum

67. Op grond van artikel 42e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de Autoriteit Consument en Markt de toegestane inkomsten voor het jaar 2024 van TenneT TSO B.V. als netbeheerder van het net op zee vast op 327.284.959 euro voor fase I en 173.289.737 euro voor fase II.
68. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl).
69. De toegestane inkomsten treden in werking op 1 januari 2024.

Den Haag,
Datum: 24 november 2023

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

w.g.
mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

*Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Graag ontvangen wij uw bezwaarschrift **binnen zes weken** na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.*

Bijlage 1 – Rekenmodule inkomstenbesluit TenneT 2024

ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Rekenmodule inkomstenbesluit TenneT 2024” gepubliceerd met daarin de berekening van de toegestane inkomsten voor het jaar 2024. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit inkomstenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – Relevante wettelijke bepalingen

Elektriciteitswet 1998

Artikel 42a

1. De netbeheerder van het net op zee brengt geen tarief waarvoor het transport van elektriciteit wordt uitgevoerd, bedoeld in artikel 29, en geen tarieven voor de diensten ter uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 40, in rekening bij zijn afnemers.
2. De jaarlijkse toegestane inkomsten van de netbeheerder van het net op zee voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, zestiende lid, worden overeenkomstig de artikelen 42b tot en met 42e vastgesteld.
3. Indien de subsidie in een jaar het bedrag, genoemd in artikel 77g, tweede lid, niet of niet geheel dekt, brengt de netbeheerder van het net op zee het deel dat niet door de subsidie wordt gedekt, in rekening bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.

Artikel 42d

1. De netbeheerder van het net op zee zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de toegestane inkomsten voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, zestiende lid, met inachtneming van:
 - a. de formule
$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x}{100}\right) TI_{t-1}$$
waarbij
 TI_t = de totale inkomsten in het jaar t;
 TI_{t-1} = de totale inkomsten in het jaar voorafgaande aan het jaar t;
 cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
 x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering.
 - b. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d, derde lid, voor zover de kosten doelmatig zijn;
 - c. een schadevergoeding als bedoeld in artikel 16f;
 - d. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het net op zee in het jaar waarop het voorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;
 - e. de geschatte kosten die de netbeheerder van het net op zee heeft voor investeringen die in het jaar waarop het voorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.
2. Indien sprake is van grove nalatigheid van de netbeheerder van het net op zee, wordt in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het totaal aan schadevergoedingen tot een bedrag van ten hoogste €

10 miljoen per jaar niet in de toegestane inkomsten verdisconteerd. Het totaal aan schadevergoedingen die het bedrag van € 10 miljoen in één jaar overstijgt wordt in dit geval betrokken bij het vaststellen van de inkomsten.

3. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Artikel 42e

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de toegestane inkomsten, met in achtneming van artikel 42d, eerste en tweede lid, van de netbeheerder van het net op zee, jaarlijks vast.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan de toegestane inkomsten die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien vastgestelde inkomsten in dat jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t :
 - a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
 - b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, inkomsten zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde inkomsten;
 - c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;
 - d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl de netbeheerder van het net op zee die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet heeft geleverd of voor die diensten geen of minder kosten heeft gemaakt;
 - e. zijn vastgesteld op basis van de geschatte kosten als bedoeld in artikel 42d, eerste lid, onderdelen d en e, en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken.
3. Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 42d, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de toegestane inkomsten voor de netbeheerder van het net op zee uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 42d, eerste en tweede lid.
4. (...)

Bijlage 3 – Formulebijlage RCR-investeringen

Voor RCR-investeringen geldt $t=0$ regulering; in deze bijlage werkt de ACM uit hoe dit in detail werkt.

Stap 1: Toevoeging geschatte vermogenskosten

TenneT mag schattingen opnemen in het inkomstenvoorstel voor vermogenskosten van RCR-investeringen die nog niet in gebruik genomen zijn.

De ACM berekent de geschatte vermogenskosten op basis van schattingen van TenneT. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie, **zonder** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Startdatum in aanbouw;
- Verwachte datum van ingebruikname (IBN);
- Verwachte waarde activa op 1 januari van het betreffende jaar of op de startdatum in aanbouw;
- Verwachte waarde activa op de verwachte datum van IBN of 31 december van het betreffende jaar (activawaarde zonder afloopinvesteringen).

Voor de schatting van de vermogenskosten voor RCR-investering i in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:

$$(1) \quad \text{Schatting vermogenskosten } RCR_{i,t} = ((1 + WACC \text{ nominaal nieuw vermogen}_t)^{A_{i,t}} - 1) \cdot B_{i,t}$$

$$(2) \quad A_{i,t} = \frac{\text{schatting aantal dagen in aanbouw voor investering } i \text{ in jaar } t}{\text{aantal dagen in jaar } t}$$

$$(3) \quad B_{i,t} = (\text{schatting activawaarde van investering } i \text{ in jaar } t \text{ op 1 januari of op de startdatum in aanbouw} + \text{schatting activawaarde van investering } i \text{ in jaar } t \text{ op de verwachte datum van IBN of op 31 december})/2$$

Over het algemeen schat TenneT vermogenskosten voor hetzelfde jaar als het jaar waarop het inkomstenvoorstel betrekking heeft. Bijvoorbeeld: TenneT schat in het inkomstenvoorstel 2024 de vermogenskosten die TenneT verwacht in 2024. De schatting van de vermogenskosten is dan gelijk aan de toevoeging van de vermogenskosten. Er komt geen wettelijke rente aan te pas.

NB:

De ACM en TenneT hebben afgesproken dat TenneT pas RCR-investeringen opneemt in het inkomstenvoorstel als deze RCR-investeringen zijn opgenomen in het Ontwikkelkader windenergie op zee (hierna: ontwikkelkader). Dit leidt ertoe dat TenneT voor de periode tussen de start van een project en het opnemen van dat project in het ontwikkelkader nog geen vergoeding voor de vermogenskosten heeft ontvangen. De ACM en TenneT hebben afgesproken dat TenneT bij het eerste inkomstenvoorstel na het opnemen van het project in het ontwikkelkader deze vermogenskosten alsnog kan opgeven. Omdat TenneT de kosten dan in een later jaar vergoed krijgt dan wanneer zij de kosten maakt, gebruikt de ACM de wettelijke rente om hiervoor te compenseren.

Voorbeeld:

- Het project is gestart op 15 juli 2022.
- Het project is in het ontwikkelkader opgenomen met de actualisatie van het ontwikkelkader van 10 juni 2023.
- TenneT verwacht IBN op 15 augustus 2025.
- In het inkomstenvoorstel 2024 geeft TenneT de schatting van de vermogenskosten 2023 én 2024 op. Over 2022 zijn er al realisaties van de activawaarden beschikbaar. De ACM berekent de correctie vermogenskosten 2022 in het inkomstenbesluit 2024.

Stap 2: Realisatie en nacalculatie vermogenskosten

De ACM calculeert de schattingen van de vermogenskosten van RCR-investeringen die nog niet in gebruik genomen zijn na op basis van realisaties.

De ACM berekent de vermogenskosten op basis van de gerealiseerde gegevens van de activa in aanbouw en de herrekende WACC. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie als onderdeel van de reguleringsdata, **met** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Startdatum in aanbouw;
- Datum van ingebruikname (IBN);
- Waarde activa op 1 januari van het betreffende jaar of op de startdatum in aanbouw;
- Waarde activa op de datum van IBN of 31 december van het betreffende jaar (activawaarde zonder aflopinvesteringen).

Voor de realisatie vermogenskosten voor RCR-investering i in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:

$$(4) \quad \begin{aligned} \text{Realisatie vermogenskosten } RCR_{i,t} \\ = ((1 + \text{Herrekende WACC nominaal nieuw vermogen}_t)^{A_{i,t}} - 1) \cdot B_{i,t} \end{aligned}$$

$$(5) \quad A_{i,t} = \frac{\text{realisatie aantal dagen in aanbouw voor investering } i \text{ in jaar } t}{\text{aantal dagen in jaar } t}$$

$$(6) \quad B_{i,t} = \frac{\text{activawaarde van investering } i \text{ in jaar } t \text{ op 1 januari of op de startdatum in aanbouw} + \text{activawaarde van investering } i \text{ in jaar } t \text{ op de datum van IBN of op 31 december}}{2}$$

De gerealiseerde gegevens zijn pas beschikbaar een aantal maanden nadat het jaar is afgelopen. Dit betekent dat realisaties over jaar t pas bekend worden gedurende jaar $t+1$ en pas kunnen worden verwerkt in het inkomstenbesluit voor jaar $t+2$.

Voor de correctie berekent de ACM eerst het verschil tussen de realisatie en de schatting van de vermogenskosten, volgens de volgende formule:

$$(7) \quad \text{Verschil vermogenskosten } RCR_{i,t} = \text{Realisatie vermogenskosten } RCR_{i,t} - \text{Schatting vermogenskosten } RCR_{i,t}$$

Omdat TenneT het verschil verrekend krijgt in jaar $t+2$ (of mogelijk nog een ander jaar) gebruikt de ACM de wettelijke rente om hiervoor te compenseren.

Stap 3: Toevoeging geschatte totale kosten

TenneT mag schattingen opnemen in het inkomstenvoorstel voor de totale kosten van RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen.

De ACM berekent de geschatte totale kosten op basis van schattingen van TenneT. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie, **zonder** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Verwachte datum van ingebruikname (IBN);
- Verwachte waarde activa op IBN (inclusief afloopinvesteringen);
- Schatting afschrijvingen;
- Schatting inkoopkosten energie en vermogen.

Voor de schatting totale kosten voor RCR-investering i die in gebruik is of wordt genomen in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:³⁶

$$(8) \quad \begin{aligned} &\text{Schatting totale kosten } RCR_{i,t} \\ &= \text{Verwachte ultimo activawaarde}_{i,t} \cdot \text{Reëel-plus WACC nieuw vermogen}_t \\ &+ \text{Schatting afschrijvingen}_{i,t} + \text{Schatting inkoopkosten } E\&V_{i,t} \\ &+ \text{Schatting algemene operationele kosten}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(9) \quad \begin{aligned} &\text{Verwachte ultimo activawaarde}_{i,t} \\ &= \text{Verwachte ultimo activawaarde}_{i,t-1} \cdot (1 + \text{indexatiefactor}_t) \\ &+ \text{Verwachte investeringen}_{i,t} - \text{Schatting afschrijvingen}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(10) \quad \begin{aligned} &\text{Schatting algemene operationele kosten}_{i,t} \\ &= \text{Schatting algemene operationele kosten uit onderzoek } DNV_i^{37} \\ &\cdot (1 + \text{CPI}_{2020 \rightarrow t}) \cdot (1 - \text{Frontier shift}_{2020 \rightarrow t}) \\ &\cdot \frac{\text{verwachte aantal dagen in gebruik van investering } i \text{ in jaar } t}{\text{aantal dagen in jaar } t} \end{aligned}$$

³⁶ Vanaf 2022 berekent de ACM de verwachte ultimo activawaarde aan de hand van de indexatiefactor. Tot 2021 gebruikte de ACM hiervoor de CPI.

³⁷ Deze schatting is in prijspeil 2020.

Stap 4: Correctie toevoeging totale kosten door de herrekende WACC

De ACM berekent het verschil tussen de geschatte totale kosten op basis van de oorspronkelijke WACC op basis van formules (8) tot en met (10) en de geschatte totale kosten op basis van de herrekende WACC. Daarbij maakt de ACM gebruik van dezelfde schattingen van TenneT als bij stap 3.

Voor RCR-investering i die in gebruik is of wordt genomen in jaar t hanteert de ACM daarvoor de volgende formules:

$$(11) \quad \begin{aligned} & \text{Schatting totale kosten o.b.v. herrekende WACC } RCR_{i,t} \\ & = \text{Verwachte ultimo activawaarde}_{i,t} \\ & \cdot \text{Herrekende reëel-plus WACC nieuw vermogen}_t + \text{Schatting afschrijvingen}_{i,t} \\ & + \text{Schatting inkoopkosten E\&V}_{i,t} + \text{Schatting algemene operationele kosten}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(12) \quad \begin{aligned} & \text{Correctie toevoeging totale kosten door herrekende WACC } RCR_{i,t} \\ & = \text{Schatting totale kosten o.b.v. herrekende WACC } RCR_{i,t} \\ & - \text{Schatting totale kosten } RCR_{i,t} \end{aligned}$$

Omdat TenneT het verschil verrekend krijgt in jaar $t+2$ (of mogelijk nog een ander jaar) gebruikt de ACM de wettelijke rente om hiervoor te corrigeren.

Stap 5: Realisatie en nacalculatie totale kosten

De ACM calculeert de schattingen van de totale kosten van RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen na op basis van de gerealiseerde gegevens van de activa in gebruik, de herrekende WACC en de uitkomst van de doelmatigheidstoets.

Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie als onderdeel van de reguleringsdata, met accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Datum van ingebruikname (IBN);
- Waarde activa per IBN (inclusief afloopinvesteringen);
- Inkoopkosten E&V

De ACM berekent zelf de afschrijvingen op basis van gegevens uit de reguleringsdata en de berekeningsmethode zoals omschreven in het methodebesluit.

Voor de realisatie van de totale kosten voor RCR-investering i die in gebruik is of wordt genomen in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:³⁸

$$(13) \quad \begin{aligned} & \text{Realisatie totale kosten } RCR_{i,t} \\ & = \text{Ultimo activawaarde}_{i,t} \cdot \text{Herrekende reëel-plus WACC nieuw vermogen}_{i,t} \\ & + \text{Afschrijvingen}_{i,t} + \text{Inkoopkosten E\&V}_{i,t} + \text{Algemene operationele kosten}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(14) \quad \begin{aligned} & \text{Ultimo activawaarde}_{i,t} \\ & = \text{Ultimo activawaarde}_{i,t-1} \cdot (1 + \text{Indexatiefactor}_t) + \text{Investeringen}_{i,t} \\ & - \text{Afschrijvingen}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(15) \quad \begin{aligned} & \text{Algemene operationele kosten}_{i,t} \\ & = \frac{\text{aantal dagen in gebruik voor investering } i \text{ in jaar } t}{\text{aantal dagen in jaar } t} \cdot 1\% \\ & \cdot \text{Waarde activa op IBN incl. vermogenskosten}_{i,t} \cdot (1 + \text{CPI}_{\text{jaar IBN} \rightarrow t}) \cdot (1 \\ & - \text{Frontier shift}_{\text{jaar IBN} \rightarrow t}) \end{aligned}$$

³⁸ Vanaf 2022 berekent de ACM de ultimo activawaarde aan de hand van de indexatiefactor. Tot en met 2021 gebruikte de ACM hiervoor de CPI.

$$(16) \quad \begin{aligned} & \text{Waarde activa op IBN incl. vermogenskosten}_{i,t} \\ & = \text{Waarde activa op IBN}_{i,t} + \text{Cumulatieve vermogenskosten}_{i,t} \end{aligned}$$

De ACM bepaalt de gerealiseerde efficiënte kosten door middel van een doelmatigheidstoets. Hiervoor wordt een eventuele korting op de gerealiseerde vermogenskosten berekend.

Voor de nacalculatie efficiënte vermogenskosten voor RCR-investering i in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:

$$(17) \quad \begin{aligned} & \text{Nacalculatie efficiënte vermogenskosten RCR}_{i,t} \\ & = \text{Realisatie efficiënte vermogenskosten RCR}_{i,t} \\ & \quad - \text{Reeds vergoede vermogenskosten RCR}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(18) \quad \begin{aligned} & \text{Realisatie efficiënte vermogenskosten RCR}_{i,t} \\ & = \text{Realisatie vermogenskosten RCR}_{i,t} \cdot \text{Uitkomst doelmatigheidstoets}_i \end{aligned}$$

Voor de totale kosten geldt dat de ACM het verschil berekent tussen de geschatte totale kosten en de gerealiseerde efficiënte totale kosten. De ACM maakt een aparte berekening voor de nacalculatie van de inkoopkosten energie & vermogen, omdat hiervoor de uitkomst van de doelmatigheidstoets niet van toepassing is.

Voor de nacalculatie efficiënte totale kosten excl. inkoopkosten E&V voor RCR-investering i die in gebruik is of wordt genomen in jaar t hanteert de ACM de volgende formules:

$$(19) \quad \begin{aligned} & \text{Nacalculatie totale kosten excl. inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \\ & = \text{Realisatie efficiënte totale kosten excl. inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \\ & \quad - \text{Schatting totale kosten o. b. v. herrekkende WACC excl. inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \end{aligned}$$

$$(20) \quad \begin{aligned} & \text{Realisatie efficiënte totale kosten excl. inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \\ & = (\text{Realisatie totale kosten RCR}_{i,t} - \text{Realisatie inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t}) \\ & \quad \cdot \text{Uitkomst doelmatigheidstoets}_i \end{aligned}$$

Voor de nacalculatie inkoopkosten E&V voor RCR-investering i die in gebruik is of wordt genomen in jaar t hanteert de ACM de volgende formule:

$$(21) \quad \begin{aligned} & \text{Nacalculatie inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \\ & = \text{Realisatie inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} - \text{Geschatte inkoopkosten E\&V RCR}_{i,t} \end{aligned}$$

De totale tariefcorrectie bestaat uit de optelsom van de drie nacalculaties. Omdat TenneT het verschil verrekend krijgt in jaar $t+2$ (of mogelijk nog een ander jaar) gebruikt de ACM de wettelijke rente om hiervoor te corrigeren.

Stap 6: Toevoeging geschatte kapitaalkosten ARO's

In de reguleringsdata kan TenneT ieder jaar de verwachte contante waarde van de ARO's actualiseren. Wanneer er sprake is van een actualisatie van de verwachte contante waarde van de ARO's herrekent de ACM de geschatte kapitaalkosten voor de ARO's op basis van de geactualiseerde verwachte contante waarde.

De kapitaalkosten bestaan uit vermogenskosten en afschrijvingen. Zowel de vermogenskosten als de afschrijvingen zijn afhankelijk van de verwachte contante waarde van de ARO's. De ACM berekent zelf de afschrijvingen op basis van gegevens uit de reguleringsdata en de berekeningsmethode zoals omschreven in het methodebesluit. Voor het berekenen van de kapitaalkosten voor de ARO's hanteert de ACM de volgende formules:

$$(22) \quad \text{Kapitaalkosten } ARO_{i,t} = \text{Vermogenskosten } ARO_{i,t} + \text{Afschrijvingen } ARO_{i,t}$$

$$(23) \quad \begin{aligned} &\text{Vermogenskosten } ARO_{i,t} \\ &= \text{Ultimo activawaarde } ARO_{i,t} \\ &\quad \cdot (\text{Herrekende) reëel-plus WACC nieuw vermogen } _t \end{aligned}$$

$$(24) \quad \begin{aligned} &\text{Ultimo activawaarde } ARO_{i,t} \\ &= \text{Ultimo activawaarde } ARO_{i,t-1} \cdot (1 + \text{indexatiefactor}_t) + \text{Mutatie } ARO_{i,t} \\ &\quad - \text{Afschrijvingen}_{i,t} \end{aligned}$$

Wanneer de ACM de geschatte kapitaalkosten voor de (actualisaties van de) ARO's toevoegt aan de toegestane inkomsten, houdt de ACM rekening met toevoegingen in eerdere inkomstenbesluiten, én de al vergoede kosten voor de ARO's via de totale inkomsten die volgen uit de toepassing van de wettelijke formule. Wanneer de kapitaalkosten op basis van de actualisatie van de verwachte contante waarde van de ARO's verschillen van de al vergoede kosten in eerdere jaren, dan gebruikt de ACM de wettelijke rente om hiervoor te corrigeren.

Bijlage 4 – WACC model met nagecalculeerde rentes

ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand "Nacalculatiemodel WACC GTS, TenneT en RNB's elektriciteit en gas" gepubliceerd met daarin de berekening van WACC op basis van de nagecalculeerde risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit inkomstenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.